https://doi.org/10.36290/vnl.2025.038

Zdravotné aspekty pri cestovaní lietadlom

Dana Lauková
PaF ambulancia Internej kliniky FN Nitra

Každý rok cestujú na palube komerčných leteckých spoločností takmer 2 miliardy ľudí. Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a cestujúci si musia byť vedomí potenciálnych zdravotných rizík spojených s leteckou dopravou. Zmeny vyplývajúce z troch zákonov o plynoch sa vyskytujú počas bežných komerčných letov, vedú najčastejšie k miernej hypoxii a expanzii plynu (riziko hypoxémie, barotraumy a dekompresie). Môžu sa zhoršiť chronické zdravotné stavy alebo vyvolať akútne zdravotné situácie počas letu. Súvislosť medzi venóznou tromboembóliou a diaľkovými letmi, trapping gas, jet lag a kvalitou vzduchu v kabíne sú rastúce problémy zdravotnej starostlivosti spojené s leteckou dopravou. Zdravotné ťažkosti počas letu sú čoraz častejšie, pretože rastúci počet jedincov (vrátane starších ľudí a detí) cestuje letecky s už existujúcimi zdravotnými problémami. Na palube komerčných lietadiel máme k dispozícii len prostriedky, ktoré pomáhajú posádke lietadla a dobrovoľným lekárom pri riadení núdzových zdravotných problémov počas letu. Spôsobilosť na cestovanie lietadlom je narastajúcim problémom, pretože mnohí cestujúci si neuvedomujú zdravotné dôsledky spojené s komerčnou leteckou dopravou. Od lekárov sa často očakáva, že identifikujú jednotlivcov nevhodných na cestovanie lietadlom a poskytnú im užitočné rady.
Kľúčové slová: letecká doprava, riziko hypoxémie, riziko barotraumy, riziko dekompresie, pľúcna hypertenzia, zdravotné

PLNÁ VERZE ČLÁNKU ➜ https://doi.org/10.36290/vnl.2025.038

https://doi.org/10.36290/vnl.2025.035

Léčba nemocných s paroxyzmální noční hemoglobinurií podáváním inhibitorů komplementu

Jaroslav Čermák, Marie Lauermannová, Jacqueline Maaloufová Soukupová
Ústav hematologie a krevní transfuze, Praha

Cíl: Paroxyzmální noční hemoglobinurie (PNH) představuje vzácné, ale závažné onemocnění krvetvorby způsobené nedostatkem přirozených inhibitorů aktivace komplementu na povrchu buněk projevující se intravaskulární hemolýzou, trombotickými komplikacemi a selháním kostní dřeně. Zavedení léčebného podávání inhibitorů komplementu znamenalo zásadní obrat v prognóze nemocných s PNH. Naše studie shrnuje zkušenosti s podáváním inhibitorů komplementu v ÚHKT v Praze.
Soubor nemocných a léčba: Dvacet jedna nemocných s hemolytickou formou PNH bylo léčeno podáním inhibitorů C5 složky komplementu eculizumabu či ravulizumabu. Indikačními kritérii byla recidivující manifestní hemolýza s hodnotami hemoglobinu (Hb) < 100 g/l a event. transfuzní závislost, prodělaná trombotická komplikace či přítomnost renálního selhání. Léčebná odpověď byla měřena vzestupem hodnot Hb, vymizením transfuzní závislosti a poklesem počtu retiku-

PLNÁ VERZE ČLÁNKU ➜ https://doi.org/10.36290/vnl.2025.035